

El sol a muntanya Dues versions

El cor quiet (1925) núm. 24, secció *Estampes*

El sol que a la ciutat ara ens consumiria
dels plecs de la muntanya se n'és amorosit.
No es deixondeix encara que el gall ja l'anuncia;
per saludar-lo troba clavells al negre ampit.

Tothom al tros l'espera quan ell desfà la nit,
i tot de brins i fulles li donen el bon dia;
abelles, mosques d'ase per ell s'han revestit
de tota llur diversa i folla pedreria.

És el bon sol que aplanava qui puja per drecera,
és el bon sol que mira pel mig de la gatera;

és el bon sol que escampa, fressoses, les gallines,
i mou sota les branques randes de llum divines

i fa l'ullet, quan ve migdia, a aquell racó
dels ametllons i el ventre topazi del porró.

Poesia completa (1957) p. 57, secció *Lloc*

El sol que a la ciutat, cruel, ens marciria,
els plecs de la muntanya me l'han amorosit.
Els galls van conjurant-lo, masia per masia;
perquè el saludin, troba clavells al negre ampit.

Tothom al tros l'espera quan ell desfà la nit,
i frisaments de fulles li donen el bon dia;
abelles, mosques d'ase, per ell s'han revestit
de tota llur diversa i folla pedreria.

Ell els ardits corona que puguen per drecera
i, quan li vaga, mira pel mig de la gatera;

avia l'ocellada i escampa les gallines
i, sota el bosc, en terra, dibuixa randes fines

i fa l'ullet, quan ve migdia, a aquell racó
dels ametllons i el ventre topazi del porró.

4

8

12

Reflexions tot comparant...

1. Per quines raons creus que l'autor va modificar el text? (Canvi d'intenció general, evitar repeticions, adaptació a la normativa, eufonia, precisió...). Detalla els casos que et semblin més rellevants.
2. Creus que el text *millora*, amb aquests canvis? Analitza'n un parell.
3. Encaixa aquesta pràctica de Carner amb la "paraula viva" de Maragall? I amb la seva pròpia "Virtut d'una paraula"?
4. Per què no podem acceptar del tot que el *tema* de la poesia sigui "el sol"? Fins a quin punt n'és el *pretext*?
5. *El cor quiet* és un llibre amb notable presència de la nit, de l'ambient nocturn. Ja hem vist que per al poeta la nit és un moment de solitud, de canvi de percepció del món, de somnieig. El més idoni per a la reflexió, per a la "mirada interior", per al record i l'abandonament de les preocupacions i activitats diürnes; però aquesta és evidentment una poesia "solar". És l'únic exemple del llibre? Aproximadament, quants textos presenten una escena de sol i quants de nit? Quin tipus de vida batega amb la presència del sol?
6. Versos 1-2 (1925): "ens consumiria"... "se n'és amorosit"; (1957): "ens marciria" ... "me l'han amorosit". Quines diferències sintàctiques i semàntiques hi observeu: el subjecte del verb principal és el mateix? Quines característiques tenen els objectes de "consumir" i "marcir" —el [nosaltres] a què remet els dos "ens", poden ser iguals? Són sinònims "consumir" i "marcir"? Quin valor atribueixes a la presència d'un pronom "m" al segon vers de la darrera versió? Té continuïtat en el poema la presència d'aquesta primera persona? On queda el "jo" del poeta en la composició?
7. Vers 3 (1925): "No es deixondeix encara que el gall ja l'anuncia": com s'ha de pronunciar el vers, agrupant "encara" a "deixondeix" (1r hemistiqui) o a "que" (2n hemistiqui)? Hi ha alguna raó mètrica —de mesura del vers? Hi ha alguna raó sintàctica o semàntica? Ens ajuda a aclarir-ho la versió de 1957?
8. Vers 3 (1957): "Els galls van conjurant-lo". Què vol dir "conjurar"? Per què ha canviat el subjecte de l'oració? Per què ha optat per canviar el singular "gall" al plural "galls"? Què implica l'aspecte verbal iteratiu de la perífrasi "van conjurant-lo"?
9. V. 5 "Tothom al tros l'espera quan ell desfà la nit" – Com és que el vers tingui 12 síl·labes —un alexandrí, com la resta del sonet— i no pas 13?

- 10.V. 7 (1925) “i tot de brins i fulles” → (1957) “i frisaments de fulles”: què ha canviat a) respecte a la conjunció de “brins” i “fulles”; b) respecte a la sonoritat de l’hemistiqui; c) respecte al sentit (o sentits) del substantiu de verbal “frisament”: apareix al diccionari? Què vol dir “frisar”? Suggereix alguna relació amb “fressa”? (Observa que el “fressoses” del vers 11 desapareix el 1957). És una invenció de Carner? Per què no pot fer servir els derivats acceptats lèxicament, com “frisança”?
- 11.2n quartet i tercets: l’escena és clarament rural. Com caracteritza les figures humanes que hi apareixen?
- 12.2n quartet i tercets: Quins elements de la natura hi apareixen i com hi són tractats? Enumera’ls.
- 13.Vers 9 i següents (1925): és molt evident l’anàfora “és el bon sol” que encapçala els versos dels dos primers aparellats. Què creus que insinua aquesta insistència?
- 14.Vers 9 i següents (1957): desapareix l’anàfora anterior, però apareix una altra repetició que enllaça les diferents accions que expressen les oracions dels aparellats, presidides per “Ell” del vers 9. Com s’anomena aquesta repetició de la conjunció? Quin efecte provoca en el lector?
- 15.Vers 9 (1925) “aplana”; (1957) “corona”: és evident que no es tracta d’expressions sinònimes. Quin matís et sembla que ha volgut canviar? Quines altres paraules t’ajuden a pensar-ho?
- 16.En els sonets, el darrer vers acostuma a ser una clau important del sentit o la temàtica de l’obra. És aquest el cas del sonet “El sol a muntanya”? Creus que això té alguna cosa a veure amb el fet que el sonet no es tanqui amb dos tercets, sinó amb tres aparellats?
- 17.Versos 13 i 14: “i fa l’ullet, quan ve migdia, a aquell racó / dels ametllons i el ventre topazi del porró”. El poema culmina amb una visió plàcida, tranquil·la, descansada i una mica juganera, pròpia de l’assaboriment dels productes de la terra, proveïts per l’ésser humà: els “ametllons” i el vi blanc (moscat?) del porró, a les postres. (De fet, al·lusió als “postres de músic” o “grana de capellà”). Quin ha estat, doncs, el recorregut del poema? És un recorregut només cronològic o que implica una intenció moral? Com cal valorar els dos primers versos, després de tot?
18. La segona part del títol destaca “a muntanya”. Quins altres textos del recull remetent al món camperol? Tenen el mateix to?

